

Politický extremismus

Termín **politický extremismus** označuje **jednání, ideologie či skupiny, které stojí mimo hlavní proud společnosti**. Bývá spojován s **netolerancí** vůči principům demokratického státu, jeho pravidlům a institucím (rovněž vůči menšinám a jiným názorovým proudům). Cílem stoupců politického extremismu je **změna, destabilizace či odstranění** stávajícího systému, zejména ve spojení s verbální nebo fyzickou **agresivitou, násilím** či hrozbou násilí a sociální **demagogií** (působivé a klamné řečnické vystupování, využívané k získání vlivu, politické podpory a moci, útočící hlavně na předsudky a emoce posluchačů, k čemuž slouží polopravdy, překroucené argumenty, falešné sliby, vyvolávání strachu apod.). Politický extremismus bývá motivován zejména rasovou, národnostní, náboženskou, třídní nebo jinou sociální nenávistí. K upevňování kolektivní identity používají příznivci extremismu různou symboliku - *gesta* (hajlování) nebo *znaky* (např. rudé komunistické hvězdy).

Na základě odlišné vyznávané ideologie se extremismus tradičně dělí na pravicový a levicový, přičemž o zařazení konkrétních hnutí a skupin k těmto kategoriím nepanuje úplná shoda.

Pravicový extremismus většinou vychází z teorií fašismus a nacismu. Jeho základem rasová nesnášenlivost a přesvědčení o zásadní nerovnosti lidí (odpor k národnostním menšinám). Pravicový extremismus se vymezuje také vůči imigrantům a homosexuálům. K tomuto typu extremismu se v minulosti přiklánělo např. *Sdružení pro republiku-Republikánská strana Československa* (SPR-RSČ), které bylo v letech 1992-1998 parlamentní stranou. V současné době patří mezi nejznámější pravicově extremistická strana *Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS)* -

jedná se o nástupce *Dělnické strany (DS)*, která byla v únoru 2010 na základě návrhu MV ČR rozpuštěna Nejvyšším správním soudem.

Levicový extremismus naopak usiluje o naprostou rovnost lidí, odstranění kapitalismu a soukromého vlastnictví, na druhou stranu popírá lidskou přirozenost a omezuje individualismus. Levicovní extremisté se vymezují také proti globalizaci (proces propojování politických, sociokulturních a ekonomických jevů na globální úrovni). K levicovým extremistům bývají řazeny marxistickoleninské skupiny, stalinistické či anarchistické strany a skupiny. Příkladem může být i *Komunistická strana Československa (KSČ)* nebo *Antifašistická akce*.

V souvislosti s (politickým) extremismem se mluví také např. o radikalismu, fanatismu, fundamentalismu, terorismu, popř. ekoterorismu, rasismu, nacionalismu, xenofobii apod.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Vysvětlete jednotlivé pojmy s pomocí slovníku cizích slov.

Politický extremismus se může dostat až na hranici legality, a pokud se jedná o zamýšlené aktivity proti stávajícímu režimu, může se stát i bezpečnostním rizikem. **Ministerstvo vnitra ČR** extremismus jakožto bezpečnostní riziko systematicky sleduje a vyhodnocuje a od roku 1997 vydává o stavu extremismu každoroční zprávy. Na návrh MV ČR byl tak načas rozpuštěn krajně levicový *Komunistický svaz mládeže*, úplně zakázána byla krajně pravicová *Dělnická strana*.

2. Přečtete si následující text a odpovězte na otázky:

V den smrti zločince a vlastizrádce Václava Havla, 18. 12. 2011, ať jsem pustil televizi, ať jsem byl na jakémkoliv internetovém serveru, ať jsem byl na sociálních sítích, všude mě pronásledovaly oslavné ódy na osobnost Václava Havla a údajný zármutek celého světa z jeho smrti. Člověku to může přijít až k smíchu, jak může značná část národa truchlit po někom, kdo se významně přičinil na zničení socialismu a restauraci kapitalismu v ČR. Ale není to k smíchu, je to k pláči, protože to je tvrdá realita. Je zcela pochopitelné, že pro českou politickou, buržoazní scénu, znamená úmrtí Václava Havla značnou ztrátu symbolu zneužitých pojmů – demokracie a svobody. (...) Komunistická strana by se rozhodně neměla držet v pozadí, jak tomu činí už 22 let a měla by říct o Havlovi otevřeně pravdu. Komunisté dnes musí více než kdy jindy se snažit o to, otevřít lidem oči. Velký symbol lži a nenávisti je pryč. Je čas odstranit i lež a nenávisť samotnou. A pokud v ČR nebude silná, revoluční, marx-leninská komunistická strana, tak si pracující nikdy dostatečně neuvědomí skutečné chyby a slabiny kapitalismu. Komunistická strana musí docílit toho, aby si pracující začali skutečnou úlohu Václava Havla v roce 1989 uvědomovat. Strach KSČM z reakcí systému pouze nahrává buržoazním lžím.

A já věřím, že přijde den, kdy se Havlův kult osobnosti zbortí jako domeček z karet, kdy budou všechny symboly sametové kontrarevoluce spáleny, včetně Havlových portrétů. Věřím tomu, že ti, kteří dnes stojí na náměstích v Praze a vzdávají Havlovi hold, budou za pár let proklínat všechny ty, kteří v roce 1989 otevřeli cestu k restauraci kapitalismu. Věřím tomu, že my komunisté očistíme jména hrdinů a budeme odsuzovat skutečné zločince, mezi které Havel bezesporu patří. Vstanou noví bojovníci, kteří již nebudou zbožňovat Havlovo jméno a budou bojovat proti diktatuře kapitálu. A můžu přísahat, že budu dělat vše proto, aby byl Havlův kult osobnosti nemilosrdně zničen. (Petr Kráčmar, www.komsomol.cz, 5. 1. 2012)

- Určete, ke které ideologii se hlásí autor článku.
- Posuďte, co (koho) autor článku kritizuje, k čemu (koho) vyzývá, jaké jsou jeho názory.
- Pro politický extremismus je typická nesnášenlivost. Najděte její prvky v úryvku.
- Posuďte úroveň a styl vyjadřování autora článku.
- Zjistěte, jaké jsou programové zásady SMKČ (<http://www.komsomol.cz/index.html>).

Použitá literatura:

DAVID, R. *Politologie. Základy společenských věd*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2000. ISN 80-7182-162-4.

KOL. AUT. *Společenské vědy pro střední školy. 2. díl*. Brno: Didaktis, 2010. ISBN 978-80-7358-152-7.

Dostupné online <http://www.denik.cz/z_domova/pravicovy-extremismus-je-na-vzestupu-20100326.html>. [cit. 20. 2. 2012].

Dostupné online <<http://imperativ.cz/apac.html>>. [cit. 20. 2. 2012].

Dostupné online <http://www.komsomol.cz/clanky/1464_extrem.html>. [cit. 20. 2. 2012].